



GÜN + PARTNERS
AVUKATLIK BÜROSU

TÜRKİYE'DE PATENT HUKUKU

ÖNEMLİ GELİŞMELER VE ÖNGÖRÜLER

2023

PATENT VE FAYDALI MODELLER

Fikri Mülkiyet alanındaki yetkinliğimizi endüstri ve sektör bilgisi ve dava tecrübemiz ile birleştirerek, başta tescil işlemleri, dava ve danışmanlık hizmetleri olmak üzere patent ve faydalı model ile ilgili tüm konularda, ayrıca patent haklarının rekabet hukuku, düzenleyici işlemler ve idari alandaki veri koruması disiplinlerini ilgilendiren yönlerinde müvekkillerimize hizmet sunmaktayız.

Müvekkillerimize, farmakolojik ürünler, kimyasallar, tıbbi cihazlar, tüketici elektroniği, tekstil, aydınlatma, optik teknolojiler, elektrikli aletler, makineler, lazer teknolojisi, otomotiv ve yazılım gibi birçok endüstri dalındaki buluşsal faaliyetleri ve patent haklarına dayanan davalar ile ilgili stratejilerinin oluşturulmasında, patent tecavüzü, tecavüzün vaki olmadığının tespiti ve hükümsüzlük davalarında ve haksız rekabet davalarında danışmanlık ve temsil hizmetleri vermekteyiz.

Ayrıca teknolojinin bilinen durumunun tespiti, fikri mülkiyet hakları ön incelemesi (IP due diligence), ürünlerin fikri hakları ve özellikle patent haklarını ihlal etmemesi için (freedom to operate) ön araştırma ve mütalaa verilmesi ve genel olarak patent ve faydalı model haklarına ve yasalarına uygunluk ve uyumluluk konularında araştırma, dava ve savunma hizmetleri vermekteyiz.

Ulusal ve uluslararası patent başvurularını ilgili patent ofisleri önünde takip etmekte, ulusal patent enstitüleri nezdinde itirazlar yapmakta, üçüncü kişilerce yapılmış olan itirazlara karşı cevap ve savunma sunmakta ve temyiz başvuruları yapmaktayız. Aynı zamanda Türk Patent Enstitüsü nezdindeki işlemlerde, Enstitü'nün nihai kararına karşı ihtisas mahkemeleri nezdinde davaları müvekkillerimiz adına takip etmekteyiz.

Ayrıca bu alandaki tecrübelerimiz, inovasyon, patent ve faydalı model konularındaki her türlü işlem ile ilgili, işbirliği, ortak AR-GE anlaşmaları, işçi buluş planları ve lisans anlaşmaları dâhil olmak üzere her türlü anlaşmanın yazımını ve müzakeresini de içermektedir.

Türkiye’de Patent Hukuku Alanında Önemli Gelişmeler ve Öngörüler

Sınai Mülkiyet Kanunu (“SMK”)’nun getirdiği yeniliklere ve uygulamada doğurduğu zorluklara büyük ölçüde uyum sağlandıktan sonra, Türk patent sistemi bu defa da pandemi sonrası meydana gelen birtakım değişikliklere adapte olma sürecine girmiş bulunuyor.

Tüm dünyayla paralel olarak, Türk patent hukuku sisteminde de, pandemi sonrası yeni bir evreye girilerek, uluslararası ölçekteki salgınlar ile patent haklarının makul bir dengede gözetilmesi açısından yeni sayfalar açılmıştır. Bu anlamda, patent haklarından ne ölçüde ve hangi şartlarda feragat edilebileceği önemli tartışmaları beraberinde getirmiştir. Bununla beraber, özellikle Avrupa Patent Sözleşmesi’ne taraf olan ülkelerle ortak bir uygulama temelini yerleşebilmek adına, yeni gelişmeler gündeme gelmiş ve mevcut uygulamalardaki durumun da Türk mahkemeleri nezdinde yeknesak hale getirebilmesi için adımlar atılmıştır. Tüm bu gelişmeler yaşanırken, bir yandan da istinaf mahkemeleri ile fikri ve sınai haklar hukuk mahkemelerinin benzer bir yaklaşım ile uyumsuzlukları ele alması hedeflenmiş, bu durum bazen mümkün olabilirken, kimi zaman durum farklı olmuştur. Ayrıca teknolojik ilerlemenin sınırları her geçen gün ileriye taşındıkça, bu ilerlemeye de uyum sağlayabilmek adına çeşitli gündemler oluşmuştur.

Görülebileceği üzere özellikle dünya genelindeki salgın sonrası, Türk patent hukuk sisteminde de oldukça dinamik ve tartışmalı gelişmeler meydana gelmiş olup bu konulardan öne çıkanları aşağıda tarafımızca ele alınmıştır:

Bu belgede aşağıdaki konu başlıkları ele alınmıştır:

- Covid Sonrası Dönemde Fikri Mülkiyet Haklarından Feragat
- Unified Patent Court (Birleşik Patent Mahkemesi) - Türkiye’de Nasıl Yankı Bulacak?
- Türk Patent Hukukunda “Makullük” (Plausibility) Kavramı ve Patent Hükümsüzlüğü Davalarındaki Yeri Hakkında Değerlendirmeler
- EPO Sürecinin Bekletici Mesele Yapıldığı Dosyalarda İhtiyati Tedbir Kararı İhtiyacı
- Patent Trollerine Karşı Patent Hakkının İleri Sürülmesinin Önlenmesine İlişkin İhtiyati Tedbir Kararları
- Türk Patent Hukukunda Bolar İstisnasının Mevcut Uygulaması
- İSTİNAF MAHKEMESİ: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun Orijinal İlaç Sahibi Firmaların Referans Ürün Hakkındaki Bilgi Edinme Başvurularının Reddi Kararı Hukuka Aykırıdır.
- SEP: Teknoloji Odaklı Dünyada Yön Bulmak
- Yurt Dışından İlaç Temini ve Patent Hakları

Covid Sonrası Dönemde Fikri Mülkiyet Haklarından Feragat

Pandeminin etkisinin azalmaya başladığı ve hayatın yavaş yavaş normal seyrine döndüğü bugünler, Covid-19 pandemisinden çıkarılabilecek derslere bakmak ve olası yeni bir pandemiye karşı gerekli hazırlıkları yapmak için iyi bir dönem. Zira pandemiler, en başından beri insanlık tarihinin ayrılmaz bir parçası olmuştur ve bu dönemlerde yaşanan problemlerin ve nedenlerinin özenle ele alınması son derece önemlidir. Ancak pandemide karşılaşılan sorunların çoğu ve en önemlisi, ilaca/aşıya erişim adaletsizliği sorunu bugün itibarıyla hala çözülmemiş değildir ve tartışmaların 2023 yılında da devam etmesi beklenmektedir.

Pandemi, hayatımıza girdiği ilk günden itibaren fikri mülkiyet haklarıyla ilgili tartışmaları da beraberinde getirdi. Özellikle patent hakları Covid-19 hastalığının tedavisine ulaşılmasının önündeki tek engel olarak algılandı ve zorunlu lisans uygulaması hükümetler tarafından başvuru ilk çözüm mekanizması oldu. Bu nedenle pandemiyi seyrini değiştirecek ilaç ve aşılarda geliştirilmesi için zorlu bir sürece girilmesi gerektiği ve mucitlerin ve araştırmacıların zorunlu lisans tehdidinin gölgesinde kısa sürede yenilikçi bir tedavi geliştirmesi beklendi. Bu süreçte çok sayıda buluşçu ilaç şirketi patentli teknolojilerini, fikri mülkiyet haklarını ve bilgi birikimlerini kamuya açtı ve insanlığın yararına olan her şeyi paylaştı.

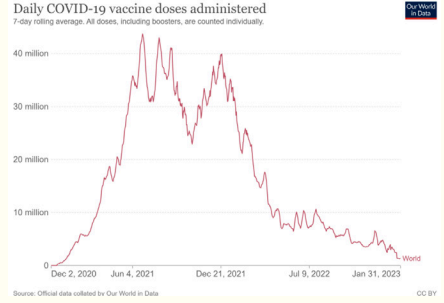
Nihayetinde, BioNTech firması ilk Covid-19 aşısını buldu ancak bu, henüz çözülmemiş

başka bir sorunu başlattı: aşı adaletsizliği. Aşı adaletsizliğinin nedenleri tartışılırken, gözler bir kez daha fikri mülkiyet haklarına döndü ve bu sefer fikri mülkiyet haklarından feragat bu sorunun çözümü olarak tartışılmaya başlandı. Ancak zorunlu lisans nasıl ki Covid-19 için bir tedavinin geliştirilmesini sağlayacak çözüm değil ise fikri mülkiyet haklarından feragat edilmesi de aşıya erişimi sağlamaya yönelik bir çözüm olmaktan oldukça uzaktır. Fikri mülkiyet haklarından feragat teklifi ilk olarak Ekim 2020'de koronavirüs aşısı üzerindeki fikri mülkiyet korumasından geçici olarak feragat edilmesine yönelik bir teklif şeklinde Hindistan ve Güney Afrika tarafından Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) dikkatine sunulmuştu. Ancak söz konusu teklifte, Covid-19 tedavisini açıklayan buluşlar üzerindeki fikri mülkiyet haklarının ortadan kaldırılması halinde, üretim kapasitesi, teknik bilgiye sahip olunması, üretim alanının yeterli olması ve yeterli ham maddenin sağlanması ve özellikle de halkın aşılama ile ilgili olarak bilgilendirilmesi ve ikna edilmesi gibi esasa dair problemler karşısında devletlerin ne şekilde aşı üretebilecekleri ve halkı aşılayacağı açıklanmamıştı.

Bununla birlikte bu tartışmalar sürerken ihtiyacı olan ülkelerin neden iç hukuklarında var olan "zorunlu lisans verilmesine" ilişkin hükümleri yürürlüğe sokup güya bu sorunun nedeni olan fikri mülkiyet haklarını askıya almadıkları sorgulanmadı. Oysa bilhassa fikri mülkiyet haklarından feragat edilmesine yönelik teklifi sunan ülkelerin başında gelen Hindistan'da

Patent Kanunu'nun 66. Bölümünde Merkezî Hükümetin kamu yararı gerekçesiyle bir patenti iptal etmesine olanak tanıyan özel bir hüküm bulunmaktadır. Bu da ülkenin, hükümetin vereceği tek bir kararla sözde aşığı erişimini engelleyen tüm patentleri askıya almak için kullanabileceği dolaysız bir hukuki araca sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Tartışmaların başlamasından 2 yıl sonra, 17 Haziran 2022 tarihinde, DTÖ 12. Bakanlar Konferansı'nda Covid-19 aşığı bakımından TRIPS ile getirilen esnekliklere dayanarak, gelişmekte olan ülke statüsündeki üyelerine Covid-19 aşısının üretimi ve tedariki için gerekli olan patentli buluşları, hak sahibinin rızası olmaksızın kullanma yetkisi veren bir idari karar almıştır. Ancak bu kararın çıkmasının üzerinden 7 ay geçmiş olmasına rağmen Şubat 2023 itibarıyla aşığı erişim sorunu çözüme ulaşmamıştır. Nitekim, "Our World In Data"'ya göre, dünya nüfusunun %69,4'ü en az bir doz Covid-19 aşığı olmuştur. Bununla birlikte 26 Ocak 2023 itibarıyla, düşük gelirli ülkelerde nüfusun yalnızca %26.4'ü en az bir doz aşığı olmuştur.



DDikkat edilmelidir ki zorunlu lisans mekanizmalarının kullanılması veya fikri mülkiyet haklarından feragat edilmesinin aşığı üretimine katkı sağlamamasının başlıca sebeplerinden biri patent dokümanlarında, bilhassa aşığıyla ilgili buluşlar hakkında yer alan bilgilerin sınırlı olmasıdır. Örneğin patent dokümanında bir aşığın ortaya çıkarılması için elzem olan ham maddelere nasıl erişileceğinin açıklanması zorunlu veya gerekli değildir. Unutulmamalıdır ki, zorunlu lisanslar veya fikri mülkiyet haklarından feragat, patent sahiplerinin ellerindeki teknik bilgileri veya ticarî sırları aktarmalarını zorunlu kılan hukukî mekanizmalar yaratamamaktadır. Bu durum ise gönüllülük esasına dayalı çözümler ile patent sahiplerinin gönüllü olarak iş birliği yapmalarını sağlayacak yollar bulunmasının önemini ortaya koymaktadır.

Ek olarak, zorunlu lisans veya fikri mülkiyet haklarından feragat uygulamaları; aşığı üretiminde kullanılacak üretim tesisleri, ekipmanlar ve ham maddeleri temin etmeyecek veya bu sayılanları yoktan var

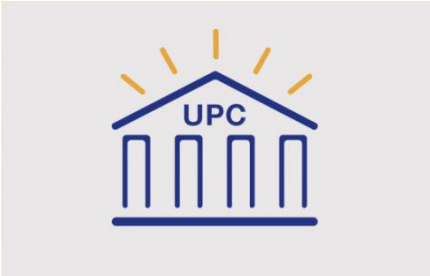
etmeyecektir. Bunların yokluğunda patent sahibi bile umutsuz durumda olacaktır. Şunu aklımızdan çıkarmamalıyız: Tüm dünyayı kurtaran aşı, pandeminin başlamasından yıllar önce başlatılan ve kanseri tedavi etmek amacıyla yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetleri sayesinde bulunabilmiştir. Geçmişe dayanan araştırmalar, testler veya veriler olmasaydı bir yıl içerisinde bir aşının bulunması ve geliştirilmesi imkânsız olurdu.

Bu sebeple olası yeni bir pandemiye karşı hazırlıklı olmayı ve aşıya erişimi artırmayı gerçekten istiyorsak bugün araştırma, geliştirme ve buluş faaliyetlerini teşvik etmeliyiz. Bunu başarmak için elimizde bulunan en güçlü araç, fikrî mülkiyet haklarının yeterli ölçüde korunması ve bu korumanın olası her krizde anlamsızca tehdit edilmemesidir. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yürekten desteklemenin yanı sıra, ihtiyaç duyulduğunda teknoloji ve teknik bilgi birikiminin aktarımını teşvik edecek yaratıcı ve etkin yollar bulunmalıdır. Gerçekten, amaç bir tedavi bulmak veya aşıya erişimi sağlamak veya bir pandemi ile mücadele etmek ise bakış açımızın değiştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yazarlar: Selin Sinem Erciyas, Zeynep Çağla Üstün

Unified Patent Court (Birleşik Patent Mahkemesi) - Türkiye’de Nasıl Yankı Bulacak?

Unified Patent Court (“UPC”) kavramı, 19 Şubat 2013 tarihli uluslararası bir anlaşma olan UPC Anlaşması ile Avrupa Patenti sahiplerinin gündemine girmiştir. Söz konusu sistemin 1 Haziran 2023 tarihi itibarıyla başlaması öngörülmektedir. Bahse konu Birleşik Patent Mahkemeleri, Avrupa Birliği üye ülkeleri için yargı birliğinin sağlanmasına yönelik büyük ve önemli bir adım teşkil etmektedir. “Sunrise period” olarak adlandırılan geçiş döneminin başlamasına birkaç gün kala, 17 Avrupa Birliği ülkesi için onay süreçlerinin tamamlanmasıyla birlikte sistemin uygulanmasına ilişkin hususlar da netleşmeye başlamıştır. Öte yandan Avrupa Patent Sözleşmesi’ne (“EPC”) taraf olan ancak Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerde sistemin nasıl yankı bulacağına ilişkin bazı belirsizlik ve tereddütler ortaya çıkmıştır. Bu makalede, EPC ülkeleri içinde yer alan ancak UPC sistemi dışında kalan Türkiye’de bu sistemin olası etkileri incelenecektir.



EPC’ye taraf olan ancak Avrupa Birliği üyesi olmayan bir ülke olarak Türkiye, UPC

karşısında esasen Norveç ve İsviçre ile aynı konumdadır. Aynı şekilde, Brexit sonrası İngiltere de EPC’ye taraf olan ancak UPC’ye dâhil olmayan ülkeler listesine katılmıştır. UPC sisteminin bu ülkeler üzerinde doğrudan bir etkisi olduğundan bahsetmek mümkün değildir. Kaldı ki, tıpkı UPC öncesinde olduğu gibi UPC sonrasında da bu ülkelerden Avrupa patenti ve ulusal patent başvuruları yapılmaya devam edecektir. Bu itibarla, Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerdeki patent sahipleri de UPC ülkeleri için Avrupa patentlerini UPC sistemine dâhil edebilecekleri gibi dilerse opt-out prosedürü ile patentlerini klasik Avrupa patent sistemi içinde tutabilecekler ve kendi ülkelerinde ulusal patent korumasından yararlanacaklardır. Bugün EPO’nun oluşturduğu geniş içtihat veri tabanı karşısında henüz hayatına başlamamış ve herhangi bir karar vermemiş olan UPC’nin, kendi yerleşik içtihatlarını oluşturana kadar EPO verilerinden/ içtihatlarından faydalanması muhtemel görünmektedir. Aynı şekilde, UPC kararları oluştuktan sonra, bu kararların EPO içtihadını etkileyebileceği de Avrupa fikri mülkiyet hukuku çevrelerince değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte hem EPO nezdinde temyiz sürecinde olan hem de UPC nezdinde hükümsüzlük davasına konu edilen bir patent için süreçlerden birinin diğerini beklemesini düzenleyen bir düzenleme bulunmamaktadır.

Türkiye’de fikri mülkiyet mahkemeleri nezdinde Avrupa patentlerine karşı görülen

hükümsüzlük davalarında bugün gelinen noktada mahkemelerin, hükümsüzlük davasının inceleme aşamasına geçilmeden önce EPO nezdindeki itiraz ve özellikle temyiz süreçlerinin bekletici mesele sayılması konusunda görüş birliğine varmaya başladığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda mahkemeler, EPO tarafından verilebilecek muhtemel bir iptal kararının Türkiye'deki validasyona doğrudan etkisi olacağından, yargı sistemini gereksiz yere meşgul etmemek için EPO'nun kararını bekleme eğilimindedir. Dolayısıyla, EPO tarafından patentin iptaline karar verilmesi halinde, bu karar Türkiye'deki sicile yansdıktan sonra, Türk fikri mülkiyet mahkemeleri herhangi bir ek inceleme yapmadan davanın esastan reddine karar vermektedir. Öte yandan, EPO, Avrupa patentinin verildiği veya sınırlandırıldığı şekliyle geçerliliğine karar verirse, yerel mahkeme ulusal incelemeyi başlatacak ve buna göre Türkiye'de yapılacak incelemenin sonucuna göre patentin Türkiye ayağının geçerliliğine veya hükümsüzlüğüne karar verecektir. Görüldüğü üzere Türkiye'de valide edilen Avrupa patentleri söz konusu olduğunda, EPO süreçleri büyük önem taşımaktadır.

Bu konuda mevzuat açısından bir zorunluluk bulunmamakla birlikte, UPC işlemleri ile EPO değerlendirmelerinin birbirini etkileme olasılığının yüksek olduğu düşünüldüğünde, UPC sistemine dâhil olan ve Türkiye'de

geçerliliği bulunan bir Avrupa patentine ilişkin, UPC tarafından verilecek kararların Türk yargılamasını da etkileyebileceği söylenebilecektir. Dolayısıyla, UPC tarafından verilecek kararların EPO sürecinden daha hızlı sonuçlanmasının beklendiği düşünüldüğünde, şu çıkarımı yapmak mümkündür: UPC sistemine dâhil olan bir Avrupa patentinin geçerliliğine ilişkin UPC tarafından verilecek kararlar EPO nezdinde emsal teşkil edeceğinden, Türk yargılamalarında artık UPC kararları da emsal teşkil edecektir. Bu durum, Türk hâkimlerinin bekletici mesele konusundaki tutumlarını bir miktar değiştirebilecekleri ihtimalini gündeme getirmektedir.

Şöyle ki, EPO önünde itiraz süreci devam eden bir patente karşı Türkiye'de bir hükümsüzlük davası açıldığında, yerel mahkeme büyük olasılıkla EPO sürecini beklemeye karar verecektir. Bu sırada UPC nezdinde de bir hükümsüzlük davası açılırsa, UPC işlemlerinin daha hızlı sonuçlanması beklendiğinden, UPC kararı büyük olasılıkla EPO kararı verilmeden önce çıkacaktır. Bu noktada bir ayırım yapılması muhtemeldir: UPC'nin hükümsüzlük kararı vermesi halinde, kanaatimizce Türk mahkemesi EPO kararını beklemeye devam edecektir, çünkü EPO'nun da muhtemelen bir hükümsüzlük kararı vereceğini düşünecektir. Ancak UPC patentin geçerliliğine karar verirse, EPO'nun bu karara uymasını bekleyen Türk mahkemesi zaman kaybetmemek adına EPO'yu bekleme kararını kaldırıp yargılamaya

geçecek midir? Yoksa patentin EPO tarafından da geçerli kabul edilme ihtimalinin daha yüksek olduğunu bildiği halde EPO'nun kararını beklemeye devam mı edecektir?

Bu sorunun cevabı, EPO kararları ile UPC kararları arasındaki ilişki, UPC kararlarının alınma hızı ve Türk mahkemelerinin karşılaştacağı UPC kararı sayısı gibi birçok faktöre bağlı olarak zaman içerisinde oluşacaktır. Ancak böyle bir durumda söz konusu hükümsüzlük davalarında taraflardan birinin piyasadaki konumu ve stratejisi gereği bekletici mesele kararının kaldırılmasını talep edebileceği ve bu hususun değerlendirilmesi gerekeceği muhakkaktır.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkın, Selin Sinem Erciyas, Zeynep Çağla Üstün, Aysu Eryaşar

Türk Patent Hukukunda “Makullük” (Plausibility) Kavramı ve Patent Hükümsüzlüğü Davalarındaki Yeri Hakkında Değerlendirmeler

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında bir patentin hükümsüzlük sebepleri, numerus clausus (sınırlı sayma) ilkesine göre sayılmıştır. Özellikle Avrupa Patent Ofisi (“EPO”) tarafından çok sayıda değerlendirmeye konu olan ve son yıllarda akademik çevrelerde sıklıkla tartışılan “makullük” (“plausibility”) kavramı ise, Türkiye’de henüz herhangi bir yasal düzenleme kapsamında yer bulamamıştır. Öte yandan, hukuki bir terim olarak bu kavramı karşılayan Türkçe kelimenin ne olduğu üzerinde dahibir görüş birliği bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, bizlerin Türkçe karşılığını en yakın olarak “makullük” ifadesinde bulduğumuz, “plausibility” kavramı, Türkiye’de ikame edilen patent hükümsüzlüğü davalarında taraflarca tartışılmaya başlanmış ve G 2/21 sayılı başvuru kapsamında EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu nezdinde de önemli tespitlere konu olmuştur. Bu bakımdan “plausibility” kavramının Türk hukuk uygulamasındaki yerinin dikkatle incelenme zamanı gelmiş bulunmaktadır.

Bir patentin “makullük” yani “plausibility” şartını karşılaması, masa başında üretilen spekülative patentlerden kaçınmak için, buluş kapsamında iddia edilen teknik etkiyi, sunulacak uygun kanıtlarla güvenilir ve inandırıcı bir şekilde gösterebilme veya bu durumu, teknolojinin son durumundan veya ortak genel bilgidен çıkarabilme kabiliyeti olarak tanımlanabilmektedir.¹

Patentlenebilirlik koşulları arasında yer almayan makullük/plausibility kavramının, özellikle farmasötik alanlardaki buluşlar için alınan patentler bakımından tespiti ise ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Zira klinik çalışmaların tüm test verileri; etkinlik testlerinin uzun sürmesi ve karmaşık süreçleri nedeniyle, patent başvurusunun yapıldığı tarihe kadar elde edilemeyebilmektedir.

Bu nedenle, buluş sahiplerinin herhangi bir hak kaybına uğramamak adına bir an önce patent başvurusu yapmaları gerekliliği düşünüldüğünde, buluşun işe yararlılığı ve çalıştığı ile ilgili verilerin ne kadarının patent başvurusunda yer alması gerektiği ve yayın sonrası kanıtların (post-published evidence) teknik etkiyi göstermekte ne ölçüde kullanılabileceği konuları gündeme gelmektedir.

Bir başka deyişle, farmasötik patentler açısından bakıldığında makullük/plausibility kavramı, öncelikle, bir kimyasal maddenin teknik bir etkisini açıkça ortaya koymayan ve/veya normalde beklenmeyen bir teknik etkiyi açıklayan spekülative patent başvurularının yasaklanması olarak değerlendirilebilmektedir. Bu şartın yokluğu, Türk mevzuatında ya da Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşmasında (TRIPS) veya Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa Patent Sözleşmesinde öngörülen hükümsüzlük sebeplerinden biri olmamakla birlikte, hükümsüzlük davalarında

¹ (Türk Patent Hukuku, Uğur Çolak, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022; A Practitioner’s Guide to European Patent Law, Paul England, Hart Publishing, London, 2019).

“buluşun yeteri kadar açıklanmadığı” veya “buluş basamağının olmadığı” bağlamlarında ileri sürülebilmektedir.

Nitekim, makullük/plausibility kavramının fikri ve sinai haklar hukuk mahkemeleri nezdinde hükümsüzlük gerekçesi olarak kullanıldığı durumlarda, bu konudaki iddialara her iki başlık altında da yer verildiği görülmüştür.

Makullük Prensibi ile ilgili EPO İçtihatları

Buluşun makul/plausible olması hususu, EPO nezdinde oluşturulan içtihatlarda da gerek buluş basamağı gerekse buluşun yeterince açıklanıp açıklanmadığı konularıyla ilişkilendirilmektedir. EPO Teknik Temyiz Kurulu'nun T939/92 (AgrEvo) sayılı kararında “plausible(makul)” yerine “güvenilir” ifadesi kullanılmakla beraber, teknik bir etkinin makul ölçüde öngörülebilir ve inandırıcı olması gerektiği sonucuna varan bu kararın, makullük eşiğini ilk kullanan karar olduğu yönünde görüşler bulunmaktadır.

Ancak bu görüşe katılmayan karşıt görüşlere göre ise EPO Teknik Temyiz Kurulu'nun T 1329/04 (John Hopkins) kararı, istem edilen buluşun gerçekleştirilebileceğinin en azından makul hale getirilmesi gerektiğini açıklayarak, makullük/plausibility eşiğini ilk belirleyen karar olarak kabul edilmelidir.

Bu kararların aksine, EPO Teknik Temyiz Kurulu'nun T 609/02 (Salk) kararı ise, makullük/plausibility eşiğini buluşun yeterli

ölçüde açıklanıp açıklanmadığı kriteri ile ilişkilendirmiştir.

Son olarak, EPO Teknik Temyiz Kurulu'nun daha yakın tarihli olan T 488/16 (Dasatinib/ BRISTOL-MYERS SQUIBB), kararında EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu, bir başvuruda her zaman deneysel verilere yer verilme gerekliliği bulunmasa da, teknik problemin en azından başvuru tarihinde makul bir şekilde çözüldüğünün gösterilmesi şartını aramıştır.

Makullük/plausibility konusu, patent başvurusunun yayın tarihinden sonraki tarihli olan ve başvuruya konu teknik problemin buluş ile çözüldüğünü gösteren “yayın tarihi sonrası delillerin” (post-published evidence) sunulmasına izin verilip verilmeyeceği ile ilgili bir tartışmayı da gündeme getirmektedir. Nitekim, başvurunun yayın tarihinden sonraki bir tarihte yayınlanan delillerle birlikte makullük/plausibility konusunu ele alan birçok EPO Teknik Temyiz Kurulu kararının (özellikle bkz. T 578/06) mevcut olduğu görülmektedir. Kararların çoğu, patent başvurusunun yapıldığı tarihte, teknik problemin buluş ile çözüldüğünün “makul olması” koşuluyla, bu durumu ispat eden ve yayın tarihinden sonra ortaya çıkan delillerin de dikkate alınabileceğini vurgulamaktadır.

Makullük Prensibi Hakkında Türk Mahkemelerin İçtihatları

Makullük/plausibility kavramı, Türk hukukunda yeni yeni gündeme gelmeye başladığı ve

patentin hükümsüzlüğünü iddia edenlerce bugüne dek sağlam bir argüman olarak ileri sürülmediği için henüz herhangi bir yüksek mahkeme içtihadına konu edilmemiş ve ilk derece mahkemeleri tarafından verilen herhangi bir hükümsüzlük kararı kapsamında değerlendirilmemiştir.

Gerçekten de yakın tarihli bir patent hükümsüzlük davasında davacı yan, dava konusu patentin makullük/plausibility kriterini karşılamadığını "buluşun yeterli ölçüde açıklanmadığı" bağlamında iddia ederken, bu kriteri, patent başvurusu dokümanında teknik sorunun çözüldüğünü doğrudan ve şüphesiz bir şekilde ortaya koyan tüm kanıtlara yer verilmesi olarak, hatalı bir şekilde tanımlamıştır. Oysaki EPO uygulamasına göre, örneğin in-vitro test sonuçlarının sunulması, patente öngörülen teknik sorunun çözümünü makul kılmak için yeterli olabilmektedir. Bu itibarla, davacının bu iddiasını ispat hukukunun genel ilkelerine göre ispatlayamadığı aşikâr olduğundan, ilk derece mahkemesi, buluşun uygulanmasına imkân verecek düzeyde tam ve yeterli şekilde açıklandığı sonucuna varmıştır. Bu nedenle, davacının somutlaştıramadığı makullük/plausibility iddiasına ilişkin olarak teknik uzman tarafından yine herhangi bir değerlendirme yapılmamış ve dolayısıyla, makullük/plausibility kavramına ilişkin bir karar veya içtihat oluşmamıştır.

Birleştirici bir EPO İçtihadı Türk Mahkemeleri için de Yol Gösterici Olacaktır

Bugün, Türk fikri mülkiyet hukuku

uygulanmasında gelinen noktada ileri düzeyde makullük/plausibility argümanlarının ileri sürülebildiğinden bahsetmek ya da hukukçuların doktrinde yapacakları makullük/plausibility değerlendirmelerinde ölçüt olarak kullanılacak yerleşik içtihatların var olduğunu ileri sürmek mümkün değildir.

Bununla birlikte, her ne kadar EPO içtihatları Türk mahkemeleri nezdinde doğrudan bir emsal teşkil etmese de, kanaatimizce, EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu tarafından G 2/21 başvurusuna ilişkin olarak verilen karar; patentin buluş basamağı kriterini desteklemek için sonradan yayınlanan (post-published) belgelere dayanılması durumunda, Türk mahkemelerinin nasıl bir değerlendirme yapacağı hususunda daha net bir uygulamanın ortaya çıkmasına yardımcı olacaktır. Bununla birlikte EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu'nun teknik bir etkiyi desteklemek için sonradan yayınlanan (post-published) belgelerin sunulması durumunda buluşun yeterince açıklanıp açıklanmadığına ilişkin sorunun olay bazında değerlendirilmesi gerektiği yönündeki tespiti, Türk mahkemelerinin makullük değerlendirmesi önündeki belirsizliği ortadan kaldırmaya yardımcı olmamıştır.

Bu bakımdan, EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu'nun ilgili kararının Türk fikri mülkiyet hukukunda nasıl yankı bulacağı hususu, sektörde büyük heyecan uyandırmaktadır.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkin, Selin Sinem Erciyas, Aysu Eryaşar

EPO Sürecinin Bekletici Mesele Yapıldığı Dosyalarda İhtiyati Tedbir Kararı İhtiyacı



Mevzuatımızda Avrupa Patent Ofisi ("EPO") nezdinde devam etmekte olan itiraz veya temyiz sürecini, usul ekonomisi ilkesi gereği bekletici mesele olarak kabul edilmesine yönelik açık bir hüküm bulunmamasına rağmen, uygulamada somut duruma göre Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri tarafından bekletici mesele kararları verilebilmektedir. Türkiye, Avrupa Patent Sözleşmesi'ne taraf ülkelerden biri olduğu için bir Avrupa patentine ilişkin olarak iptal kararı verilmesi ile patentin TÜRK PATENT nezdindeki validasyonu da iptal edilmektedir. Dolayısıyla EPO tarafından verilen hükümsüzlük kararları ülkemizde bağlayıcıdır. Bunun yanısıra yargılamaya hakim olan Hukuk Muhakemeleri Kanununun ("HMK") 30. maddesinde düzenlenen usul ekonomisi ilkesine dayanılarak, EPO kararlarının da bağlayıcı olduğu gözetilerek, patentin EPO tarafından hükümsüz kılınabileceği göz önünde bulundurulmakta ve gereksiz inceleme ve iş yükü altına girilmemesi adına ulusal mahkeme nezdindeki süreçlerin ertelenmesine karar verilebilmektedir. Mevzuatımızda EPO sürecinin bekletici mesele yapılması gerekliliğine ilişkin açık bir düzenleme bulunmadığından, EPO sürecinin

aşaması, davanın türü, taraflar arasındaki menfaat dengesi dikkate alınarak, mahkemeler tarafından EPO sürecinin bekletici mesele yapıp yapılmaması değerlendirilmektedir.

Ancak EPO süreçlerinin uzunluğu dikkate alınarak, bekletici mesele kararı verilirken, bu süreçte taraflar arasındaki menfaat dengesinin gözetilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, özellikle patent koruma süresinin 20 yıla sınırlı olduğu ve mevzuatımızda bu süreyi uzatan herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı göz önünde bulundurularak, taraflardan gelen bir talep mevcut ise, tarafların yargılama süresinden ötürü oluşabilecek zararlarının önlenmesine yönelik geçici hukuki korunma tedbirlerine karar verilmesi önemlidir.

Nitekim bu önemi vurgulayacak şekilde Bölge Adliye Mahkemesi tarafından emsal niteliğinde bir karar verilmiştir. Bir tecavüz ve karşı hükümsüzlük davası yargılamasında, ilk derece mahkemesi tarafından, davaya konu patentin karşılığı olan EPO patentine ilişkin itiraz sürecinin tamamlandığı ancak temyiz süreçlerinin devam ettiği gerekçesiyle EPO temyiz sürecinin sonucunun beklenmesine karar vermiştir. EPO sürecinin beklenmesi süresince yaşanacak hak kaybını telafi edebilmek amacıyla patent sahibi tarafından talep edilen ihtiyati tedbir talebi ise, mahkeme tarafından EPO temyiz ve itiraz süreçlerinin tecavüz davasını doğrudan ilgilendirdiği ve verilecek kararı etkileyeceği gerekçesiyle reddedilmiştir. Patent sahibi tarafından bu

karar haksız ve hukuka aykırı bulunarak ve özellikle EPO itiraz sürecinin patent sahibi lehine sonuçlanmış olduğu, patente tecavüzün mahkeme tarafından atanan bilirkişiler tarafından tespit edildiği, patent koruma süresinin sınırlı olduğu ve uzatılamayacağı ve tedbir kararı verilmesi için bu sürecin beklenmesine gerek olmadığı gerekçeleriyle istinafa taşınmıştır.

Bölge Adliye Mahkemesi davacının taleplerini yerinde görerek, "EPO temyiz sürecinin bekletici mesele yapılması nedeniyle tedbir talebinin reddine karar verildiği anlaşılmışsa da, sürecin bekletici mesele yapılması, tedbir talebinin değerlendirilmesi için engel teşkil etmemektedir." hükmü ile dosyanın bulunduğu aşamada, tarafların menfaat dengesinin korunabilmesi açısından EPO temyiz sürecinin sonuçlanması beklenirken, tedbir talebinin değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekerek, tedbir talebini reddeden ilk derece mahkemesinin kararını kaldırmıştır.

İşbu karar, ihtiyati tedbir kurumunun, yargılama süresince uyumsuzluk konusu üzerinde sonradan telafi edilmesi zor ya da imkansız olan zararların ortaya çıkmasını önleme amacını bir kez daha vurgulamıştır. Bu karar özellikle patent sahiplerinin EPO'da devam eden süreç nedeniyle patentten doğan haklarının etkin ve zamanında korunması için ihtiyati tedbir taleplerinin öncelikli olarak karara bağlanması, nihai olarak EPO sürecinin bekletici mesele yapılmasının tedbir

taleplerinin değerlendirilmesi önünde engel teşkil etmemesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. EPO itiraz ve temyiz sürecinin sonuçlanmasının beklendiği dosyalarda, tarafların bekleme nedeniyle uzayan davalarda senelerce hak kaybı yaşamasının önlenmesi için örnek teşkil etmektedir.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkın, Özge Atılğan Karakulak, Sevde Tan

Patent Trolllerine Karşı Patent Hakkının İleri Sürülmesinin Önlenmesine İlişkin İhtiyati Tedbir Kararları

AR-GE ve inovasyonun teşvik edilmesinin bel kemiği olan patent ve faydalı model hakkı, sahiplerine rakipleri karşısında önemli bir avantaj sağlamak ve belirli süreli bir mutlak hak tanımaktadır. Bununla birlikte, her sistemde olduğu gibi, patent ve faydalı model ekosisteminde de bu hakları, rakipleri üzerinde baskı kurmak amacıyla, sistemin amacına ve ruhuna aykırı şekilde kullanan oyuncular bulunmaktadır. Tekniğe bir katkı sağlamaksızın genellikle sistemdeki boşluklardan yararlanarak patent/faydalı model tescilleri elde eden ve bunları rakiplerine karşı ileri sürerek kâr elde etmek ve rakipleri üzerine baskı kurmak için çalışan bu oyunculara Patent Trolleri de denmektedir.

Patent trolleri karşısında, şirketlerin ticari faaliyetlerini yürütmekte ve müşterilerine karşı ticari itibarlarını korumakta zorlandığı durumlarda, usul hukukumuz ile öngörülen bazı gereçler ile hakkın aleyhinde ileri sürüldüğü tarafa hareket alanları sağlanması mümkündür. Bu gereçlerden en önemlisi ise hiç tartışmasız ihtiyati tedbir başvurularıdır. Uyuşmazlığın türüne göre farklı türdeki ihtiyati tedbir başvuruları olmakla birlikte, bu gibi durumlarda en çok uygulama alanı bulan ihtiyati tedbir başvurusu faydalı model ya da patent tescilinden ya da başvurusundan doğan hakların ileri sürülmesinin engellenmesi yönündeki ihtiyati tedbir başvurularıdır.

Hiç şüphesiz ki yapılacak olan ihtiyati tedbir başvurularının kapsamı ve zamanı, hangi

mahkeme nezdinde ve ne zaman ileri sürülmesi gerektiği, somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmelidir. Ancak emsal teşkil eden dosyalarda verilen mahkeme kararları, patent ve faydalı model trollerinin stratejilerini boşa çıkarır neticeler sağlamaktadır.

Örneğin yakın zamanda kesinleşen bir mahkeme kararında, tekstil baskı alanında bilinen bir uygulamanın temel prensiplerini, faydalı model tescil sisteminin kapsamlı bir yenilik araştırması yapmamasından yararlanarak, kendi adına tescil ettiren bir şirketin, rakiplerinin ticari faaliyetlerini önleme tehdidinde ilişkin bir strateji geliştirilmiştir. Türkiye’de ticari faaliyetlerinin engellenmesinden ve ticari itibarının sarsılmasından endişelenen şirket adına ilgili faydalı modele karşı bir hükümsüzlük davası açılmış ve bu dava kapsamında faydalı modelden doğan hakların bu şirkete karşı ileri sürülmesinin önlenmesi talep edilmiştir. Bu dosyada İlk Derece Mahkemesi; esas hakkında bilirkişi raporu aldıktan sonra, hakkın ileri sürülmesinin önlenmesi yönündeki ihtiyati tedbir talebini kabul etmiştir.

Benzer bir mahkeme kararında kötü niyetli bir şirket tarafından yine tekstil alanında bilinen bir uygulamanın faydalı model ile tescil edilmesi üzerine, rakip firmalar, faydalı model sahibinin yoğun lisans talepleri ile karşılaşmış ve Türkiye’de ticari faaliyetlerini sürdürmek açısından tereddütler yaşamıştır.

Burada da rakip şirket adına, faydalı model sahibine karşı bir menfi tespit davası açılarak, bu dava içinde benzer bir ihtiyati tedbir kararı alınmıştır. Bu emsalde ilk derece mahkemesi, dava dilekçesinde yer verilen ihlal olmadığına dair açıklamaları yeterli bularak, esas hakkında bilirkişi incelemesi dahi yapmaksızın tedbir talebini kabul ederek haksızlığa uğrayan rakip şirkete hareket alanı sağlamıştır. Ayrıca belirtmek isteriz ki söz konusu tedbir kararı, İstinaf incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

Görüleceği üzere, usul hukuku ile tanınan bir hak olan ihtiyati tedbir başvuruları, ister fikri sınai hak sahibi için ister fikri sınai haktan dolayı bir tehdit altında olan şirketler için, farklı stratejilerde farklı şekillerde kullanım alanı bulmaktadır. Özellikle, patent trolleri tarafından patent ve faydalı model tescil süreçlerindeki boşluklar sayesinde elde edilen mutlak haklara karşı doğru ve zamanında aksiyon alınması ve doğru stratejinin kurulması, uzun vadede şirketler için büyük önem taşımaktadır.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkın, Selin Sinem Erciyas, Zeynep Çağla Üstün

Türk Patent Hukukunda Bolar İstisnasının Mevcut Uygulaması

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun ("SMK") 85(3)/(c) hükmü, ilaçların ruhsatlandırılması ve bunun için gerekli test ve deneyler de dâhil olmak üzere, patent konusu buluşu içeren deneme amaçlı fiillerin patent hakkı kapsamında istisna edilmesini içeren Bolar İstisnasını düzenlemektedir. Hiç şüphesiz Bolar İstisnasının amacı, eşdeğer tıbbi ürünün patent süresi bittiği zaman vakit kaybedilmeksizin ürünün piyasaya çıkabilmesinin sağlanması ve patente sağlanan koruma süresinin de facto olarak uzatılmasının önüne geçilmesidir.



Her ne kadar söz konusu hükmün lafzı açık bir şekilde Bolar İstisnasının kapsamını ilaçların ruhsatlandırılması ve bunun için gerekli test ve deneyler ile sınırlandırmış olsa da, gerek İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan fikri ve sınai haklar hukuk mahkemeleri nezdinde gerekse istinaf ve temyiz mercileri nezdinde hükmün farklı şekilde yorumlandığı görülmektedir.

Bu kapsamda fikri ve sınai haklar hukuk mahkemeleri, Bolar İstisnasını son derece

geniş yorumlayarak eşdeğer tıbbi ürüne satış izni, fiyat onayı alınması ve hatta ürünün Sosyal Güvenlik Kurumu'nun ("SGK") geri ödeme listesine dâhil olması durumlarında dahi Bolar İstisnasını gerekçe göstererek delil tespiti ve ihtiyati tedbir başvurularını reddedebilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu kararların neredeyse hiçbiri hukuki olarak doyurucu ve yönlendirici gerekçeler içermemekte ve mevcut durumda yaratılan belirsizlik hali hem patent hakkı sahipleri hem de eşdeğer tıbbi ürün üreten ilaç firmaları açısından ciddi hak kayıplarına yol açmaktadır.

Bu çerçevede, özellikle bazı mahkemelerce, eşdeğer tıbbi ürünün SGK'nın geri ödeme listesine girmesi gibi ilacın piyasaya çıkması için bir ön şart dahi olmayan ihtiyari adımların Bolar İstisnası kapsamında değerlendirilmesi hak sahiplerine sınırlı bir süre tanınan mülkiyet hakkı olan patent hakkına getirilmiş olan istisnanın uygulama alanını genişletmektedir.

Bazı mahkemelerce Bolar İstisnası eşdeğer tıbbi ürünün ruhsatlandırılması sonrası yapılan delil tespiti taleplerini dahi engeller şekilde yorumlanmaktadır. Bu durum, patent sahibine SMK ile tanınan ve yalnızca mahkeme eliyle toplanabilecek patent tecavüzünü gösteren delillerin tespit edilmesine imkân veren yegâne yolu hukuka aykırı bir şekilde ortadan kaldırmaktadır.

Zira patent sahiplerinin, eşdeğer ürünün fiyat onayı, satış izni ve ürünün SGK'nın geri ödeme listesine girişi ile ilgili bilgi alması ve eşdeğer tıbbi ürünün ruhsat başvuru dosyasının incelenmesi gibi yalnızca mahkeme eliyle elde edebileceği delileri zamanında elde edememesi, patent haklarını layıkıyla kullanamamalarına neden olmaktadır. Bunun sonucunda, mevcut mevzuat gereğince patent tecavüzü olup olmadığına bakılmaksızın beşeri tıbbi ürün piyasaya çıkmakta ve patent sahibinin ürününün fiyatı Sağlık Bakanlığı mevzuatı gereğince otomatik olarak %40 oranında düşmektedir. Ayrıca söz konusu fiyat düşüşü kararı sonrasında eşdeğer tıbbi ürünün patent haklarına tecavüz ettiği tespit edilse dahi geri alınmamaktadır.

Tüm bunlara ilaveten eşdeğer tıbbi ürün üretimi ve pazarlaması için ciddi boyutlarda yatırım yapan ilaç firmalarının da fiillerinin hangi noktadan itibaren patent tecavüzü teşkil edeceğine dair belirsizlikler, pazara giriş stratejilerini olumsuz etkilemektedir.

Bolar İstisnasının yorumlanmasında birlik bulunmaması ve hükmün hatalı bir biçimde geniş yorumlanması mevcut durumda patent sahiplerinin mülkiyet hakkı niteliğindeki haklarını korumaları ve kullanmaları, eşdeğer tıbbi ürün üreticilerinin de ürünlerini patent tecavüzü tehdidi olmaksızın piyasaya çıkarabilmelerinin önündeki en büyük engeldir. Bu nedenle, Bolar İstisnasının mahkemelerce lafzı ve amacına bağlı kalarak ve adil şekilde

uygulanması, Türkiye'de sağlık sektörünün gelişimi ve korunması açısından son derece elzemdir.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkın, Zeynep Çağla Üstün, Beste Turan

İSTİNAF MAHKEMESİ: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun Orijinal İlaç Sahibi Firmaların Referans Ürün Hakkındaki Bilgi Edinme Başvurularının Reddi Kararı Hukuka Aykırıdır.

Ruhsatlandırma Yönetmeliği'nin "Kısaltılmış Başvuru" başlıklı 9. maddesi uyarınca, bir ilaca daha önceden ruhsat verilmiş olması halinde, bu araştırma ve testlerin tekrar yapılması ve testlere ilişkin verilerin ruhsatlandırma için tekrar sunulması gerekmemekte, önceden ruhsat verilen orijinal ilacın ruhsat bilgilerine referans verilmesi ile yetinilmektedir.

Ancak referans başvuruya konu ürünün aynı zamanda patentlerle korunan orijinal ürün ile temelde benzer olma zorunluluğu nedeniyle, patent haklarına kuvvetle muhtemel bir tecavüz tehlikesi de doğmaktadır. Her ne kadar ruhsatlandırma işlemleri patent hakkından istisna edilmişse de, referans ürüne ruhsat verildikten sonra girişilecek faaliyetlerin patent tecavüzü tehlikesi yaratıp yaratmadığının tahlihi ve kanundan doğan hakların patent sahiplerince efektif kullanılmasının sağlanması amacıyla patent hakkı sahibinin bahsi geçen referans başvurular hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Bu kapsamda patentle korunan orijinal ürünün sahibi olan ilaç firmalarının vekilleri tarafından Avukatlık Kanunu md.2'ye dayanılarak, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan ("TİTCK") müvekkillerinin orijinal ürünlerine ait ruhsat dosyaları referans gösterilmek suretiyle yeni ürün başvurusu ve /veya kısaltılmış ruhsat veya ithalat izni başvurusu yapıp yapılmadığının, yapılmış ise, bunların sayısı ve kimler tarafından yapıldığının, tarihleri de dâhil

olmak üzere evrak kayıt bilgilerinin, bu şekilde yapılmış başvuruların devam edip etmediği, geri çekilmiş, reddedilmiş veya herhangi bir sebeple iade edilmiş olup olmadığı, devam eden başvuruların hangi aşamada oldukları, ruhsat verilip verilmediği hakkında bilgi verilmesi talep edilmektedir.

Esasen 2007 yılında patent sahibi buluşçu ilaç firmalarının vekilleri tarafından bu bilgilerin talep edilmesi ve Sağlık Bakanlığı'nın bu bilgi taleplerini reddetmesi üzerine Danıştay nezdinde müvekkillerimiz adına ve vekil olarak kendi adımıza açmış olduğumuz iki davada, Danıştay, Sağlık Bakanlığı'nın bilgi vermeyi reddetme yönündeki bireysel karar ve işlemlerinin iptaline karar vermiş; ve "davacıların ruhsatı referans gösterilerek kısaltılmış ruhsat başvurusu yapıp yapılmadığı, yapılmış ise bunların sayısı ve kimler tarafından yapıldığı" bilgilerinin sağlanması gerektiğine hükmetmiştir . Danıştay'ın bu kararı Sağlık Bakanlığı'na bağlı TİTCK tarafından 2019 yılının Haziran ayına dek gözetilmiş ve bilgi talep etme başvurularına usulüne uygun içerikle cevaplar verilmiştir.

Ancak, koşullarda veya Danıştay içtihadında herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen TİTCK'nın aniden içtihadına uygun uygulamasından vazgeçmesi ve patent sahibi ilaç firmalarının vekillerince yapılan bilgi edinme başvurularına "İstenilen bilgilerin

² Danıştay 10. Daire, 06/03/2007 tarih, 2004/10375 Esas, 2007/891 Karar.

TİTCK resmi internet sitesinde yayınlanan Ruhsatlı İlaç Listesi ve Etkin Madde Listesi'nde yer aldığı" yanıtlarını vererek hak sahiplerini haklarını koruma yolunda karanlıkta bırakması üzerine ikinci bir idari dava kaçınılmaz hale gelmiştir.

Nitekim, TİTCK'nin atıfta bulunduğu Ruhsatlı İlaçlar Listesi ya da Etkin Madde Listesi'nde; kısaltılmış ruhsat başvurusunun yapılıp yapılmadığı, başvuru sahibinin kim olduğu, başvuru tarihi, başvurunun statüsü gibi son derece önemli bilgiler yer almamaktadır. Rakamsal olarak kaç adet başvurunun bulunduğu bilgisinden daha fazlasını içermeyen bu listeler, patent sahibinin haklarını koruma yolunda ciddi surette geri bırakılmasına yol açmıştır.

Açılan bu ikinci davada ilk derece mahkemesi tarafından dava konusu uyuşmazlığa ilişkin başvurunun hukuki dayanağı yanlış belirlenerek dava oyçokluğu ile reddedilmiştir. Ancak karara şerh düşülen karşı oyda, istenen bilgi ve belgelerin, ticari sır niteliğinde olmadığı, bu nedenle bilgi edinme taleplerinin kabul edilmesi gerekirken reddine karar verilmesine ilişkin dava konusu işlemden hukuka uyarlık bulunmadığı belirtilmiştir.

Bu karara karşı başvuru istinaf yolu neticesinde ise İstinaf Mahkemesi ilk derece mahkemesi kararını bozmuş ve bir kez daha Danıştay'ın önceki kararına benzer şekilde:

- Dünya Ticaret Örgütü anlaşması Eki Ticaretle Bağlantılı Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Anlaşmasının (TRİPS) 39.maddesi ile Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliğinin 28. maddesinde yer verilen bir ürüne ruhsat almak için yapılan başvurulara ilişkin bilgilerin gizliliği kuralı dosyadaki bilgi ve belgelerin başkalarının incelemesine açılmasının engellenmesi ve paylaşımına açılmasının ekonomik değeri olan bilgilerin korunması ile sınırlı olduğuna
- Buluş sahiplerince orjinal ilaç ruhsat dosyasına sunulan verilerin idarece haksız rekabete karşı etkili şekilde korunup korunmadığı denetlemek ancak sahip oldukları ilaç ruhsatları referans gösterilerek yapılmış olan kısaltılmış ruhsat başvurularından bilgi sahibi olmakla mümkün olduğunu,
- Bu bağlamda buluş sahibi üreticilerce bilgi edinme amaçlı yapılan başvuruların ticari sır olarak nitelendirilmesi hak arama özgürlüğünün etkili şekilde kullanılmasının kısıtlanması anlamına geleceğine,

Hükmederek davalı TİTCK'nin başvuruya verdiği yanıtın iptaline karar vermiştir.

TİTCK'nin yapılan bilgi talepli başvurulara cevap vermeme işleminin hukuka aykırılığı zaten yıllar önce Danıştay kararları ile tespit edilmiş ve nitekim Danıştay kararına uygun şekilde yapılan bilgi edinme başvurularına

cevap verilmesi yerleşik bir idari uygulama haline dönüşmüştü. Ne var ki TİTCK'nin aniden Danıştay kararına, teamüllerine ve hukuka aykırı surette bilgi edinme başvurularında istenilen bilgileri vermemeye başlaması sektörde şaşkınlık yaratmıştır. Hukuka aykırılığı daha önce Danıştay kararları ile tespit edilmiş bu uygulama hakkında tekrar aynı yönde karar alınması, referans ruhsat başvuruları hakkında orijinal ruhsat sahibi firmanın bilgi talebine ilişkin kurumu sağlamlaştırmıştır. Bu ikinci karar ile idarenin keyfi tutum değişiklikleri son bulmuş ve orijinal ruhsat sahiplerinin patent haklarının korunması ve gözetilmesi önünde idari bir kurumun taraf veya engel teşkil etmesi önlenmiştir.

Yazarlar: Aysel Korkmaz Yatkın, Özge Atılğan Karakulak, Sevde Tan

SEP: Teknoloji Odaklı Dünyada Yön Bulmak



Standarta esas patentler ("SEP" ya da "SEP"ler), bir buluşun münhasır kullanımını sağlayan patent hakları ile buluşun ilgili pazarda yaygın ve zorunlu kullanımını amaçlayan 'standartlar' arasındaki etkileşimden doğan bir kavramdır. Dünyada SEP'lerden kaynaklanan patent davalarındaki artış trendi göz önüne alındığında, SEP'in patent hukukunun yeni popüler terimi haline geldiğini söyleyebiliriz.

SEP'leri Lisanslamak: FRAND Koşullar

Standart Geliştirme Organizasyonları ("SGO'lar"), ilgili sektördeki teknik şartnameleri ve bir dizi teknik şartnameden oluşan standartları belirlemekte ve bu standardın sektördeki tüm oyuncular tarafından erişilebilir olmasını amaçlamaktadır. SGO'lar bu anlamda kendi iç kurallarının bir parçası olarak fikri mülkiyet haklarına ilişkin politikalarını da yayınlamaktadırlar. SGO'ların söz konusu fikri mülkiyet hakları politikaları içinde üyelerinin standartlara esas olabilecek patentlerini belirlemeleri de yer almaktadır. Bir üye potansiyel bir SEP belirlediğinde,

kendisinden ayrıca patenti adil, makul, ayrımcı olmayan (FRAND) hüküm ve koşullara göre lisanslamayı kabul edip etmeyeceğini beyan etmesi de istenmektedir.

FRAND beyanlarının koşulları farklı SGO'lar arasında ve beyan sahibinden beyan sahibine göre farklılık gösterebilmektedir. Bu bağlamda, ana hedefleri üye sayılarını artırmak ve SEP'leri mümkün olduğunca çok sayıda sektör oyuncusunun kullanımına sunmak olan SGO'lar, üyelerine katı fikri mülkiyet hakları politikaları dayatmamakta ve bu durum SEP sahibinin standardı uygulamak isteyen taraf üzerinde önemli bir avantaj elde etmesine sebep olmaktadır.

SEP Lisanslaması

Zaman içinde SEP'lerin sayısı arttıkça, SEP'lerden kaynaklanan patent davalarının da arttığını görmekteyiz. Her ne kadar taraflar FRAND koşullarda lisanslamayı düzenleyen ayrıntılı ve farklı olaylara uygulanabilir yasaların eksikliğinden muzdarip olsa da, çokça bilinen ve atıfta bulunulan Huawei Technologies v. ZTE (Case C-170/13) ve Nokia v. Daimler (Dosya 4c O 17/19) kararları ve farklı yargı çevrelerinden diğer başka kararlar şu anda bu alandaki uygulamalara ışık tutuyor gibi görünmektedir.

Bunun yanı sıra geçtiğimiz yıl, 14 Şubat 2022 tarihinde, Avrupa Komisyonu, SEP'ler için adil ve dengeli bir lisanslama çerçevesi oluşturmayı amaçlayan bir kamu istişare süreci başlatarak

sektördeki paydaşlardan sürdürülebilir, şeffaf ve öngörülebilir bir SEP lisanslama ekosistemi için politika seçenekleri üzerine geri bildirimde bulunmalarını talep etmiştir. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu'nun sektörden toplanan geri bildirimleri 2023 yılının ikinci çeyreğinde değerlendirmeye alması beklenmektedir.

SEP ile ilgili en çok tartışılan konulardan biri, SEP'lerin üretim tedarik zincirinin hangi aşamasında lisanslanması gerektiği sorusuna cevap vermeye çalışan, 'herkese erişim' ve 'herkese lisans' kavramlarıdır. 'Herkese erişim' yaklaşımı, SEP sahiplerine, patentlerini üretim zincirinin hangi düzeyinde lisanslayacaklarını seçme imkânı tanımakta; bu da genellikle nihai ürün aşaması olmaktadır. Bu doğrultuda standardın kullanıldığı ürün başına lisans ücreti talep edilmektedir. Ancak bu kavram nihai ürün üreticileri tarafından, değer zincirinin farklı seviyesinde yer alan firmaların lisans ücreti ödemediği standarda erişebilmelerine olanak sağlaması nedeniyle eleştirilmektedir. Bir standardın değerinin nihai ürünün parçalarına yansıtılmasını ve FRAND lisanslarının nihai ürün üreticileri yerine parça üreticilerine (veya tedarik zincirinin farklı seviyesindeki tedarikçilere) verilmesini öngören 'herkes için lisans' kavramı da bu eleştirilerin sonucunda ortaya çıkmıştır.

SEP davalarındaki bir başka güncel tartışma ise 'isteksiz lisans sahibi' kavramında yoğunlaşmaktadır. Buradaki temel soru, standarda konu patenti kullanan firmanın ne zaman isteksiz lisans sahibi haline geldiğidir.

Bu sorunun birçok olası yanıtı bulunmaktadır, örneğin, ihlalde bulunduğu iddia edilen kişinin SEP'ten haberdar olması ancak standardı lisanssız olarak kullanmaya devam etmesi veya lisans koşulları FRAND olmasına rağmen lisans sözleşmesi görüşmelerinden çekilmesi gibi hallerde lisans sahibinin isteksiz olduğu değerlendirilebilir.

Türkiye'nin Konumu

Türk Standartları Enstitüsü ('TSE') ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ('BTK') Türkiye'de standartlarla ilgilenen devlet destekli iki ana kuruluştur. TSE, Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC), İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC), Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ve Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (CENELEC) tam üyeliğine sahiptir. Türkiye'nin uluslararası telekomünikasyon alanındaki standart kuruluşlarla ilişkileri ise, ETSI'de gözlemci üye statüsü bulunan BTK aracılığıyla yürütülmektedir.

TSE ve BTK'nın SGO'lara üyelikleri olmakla birlikte, bu kurumların halihazırda Türkiye'de standartların belirlenmesinde veya fikri mülkiyet hakları politikalarının yayınlanmasında aktif rolü bulunmamaktadır. Ancak, TÜSİAD bünyesinde 2020 yılında kurulan Teknoloji Standartları ve Standarda Esas Patentler Görev Gücü, yaptığı kapsamlı çalışma sonucu 2022 yılında yayınladığı raporlar ile TSE ve Türk Marka ve Patent Kurumu gibi

kamu kurumlarının da desteği ile Türkiye’de standart belirleme çalışmalarının yapılması ve SEP lisanslamasının yaygınlaşması için gerekli altyapı çalışmalarına öncülük etmektedir.

Bilindiği kadarıyla SEP’ler ve FRAND lisanslamayla ilgili olarak Türk mahkemelerince verilmiş ayrıntılı bir karar henüz bulunmamaktadır. Bununla birlikte, 26 Aralık 2019 tarihinde, Rekabet Kurulu, Vestel v. Philips soruşturmasında SEP’lere ve FRAND koşullara ilişkin ilk kararını vermiştir (19-46/790-344). Rekabet Kurulu Vestel’in başvurusunu Avrupa Birliği Komisyonu kararlarına atıfta bulunarak değerlendirmiş, özellikle Avrupa Birliği Komisyonu’nun Apple v. Motorola (AT.39985) kararına, yine Avrupa Birliği Komisyonu’nun Samsung (At.39939) kararına ve Avrupa Birliği Adalat Divanı’nın Huawei-ZTE kararına (C-170/13) atıfta bulunmuş ancak belirli noktalarda FRAND ilkelerini söz konusu AB içtihatlarından daha da katı bir şekilde uygulamıştır.

Rekabet Kurulu kararında, Koninklijke Philips NV’nin, Almanya’da görülen bir dizi SEP davası üzerine taraflarca imzalanan TV Patent Lisansı ve Uzlaşma Sözleşmesi hükümleri nedeniyle ilgili TV teknolojisi pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullandığı sonucuna varmış ve 2018 mali yılı sonuna kadar elde ettiği yıllık brüt gelirin % 0,75’i oranında ceza ödemesine karar vermiştir.

SEP Davalarındaki Artış

Önümüzdeki yıllarda SEP davalarının artmaya devam edeceği öngörülmektedir. SEP sahipleri, güvenilirlikleri ve öngörülebilirlikleri nedeniyle SEP’lerini uygulamak için çoğunlukla Almanya, ABD ve İngiltere mahkemelerini tercih ediyor gibi görünse de, teknoloji şirketlerinin küreselleşme ve yokluk krizlerinin etkisiyle yayılmacı politikalar izleyerek dünyanın farklı bölgelerinde her geçen gün üretim tesislerinin sayısını artırdıkları göz önüne alındığında, bu eğilimin gelecekte değişebileceği düşünülmektedir.

Farklı sektörlerdeki yatırımlar, teşvikler ve yüksek pazar potansiyeli göz önüne alındığında, Türkiye, SEP davalarına bakan yargı çevrelerinden biri haline gelebilir. Rekabet Kurulu, SEP’lerle ilgili tek içtihadında şaşırtıcı bir şekilde patent hukukunun ayrıntılarını incelerken, biz de Türkiye’de fikri ve sınai haklar hukuk mahkemelerinde bir SEP davasının görülüp görülmeyeceğini ve mahkemelerin FRAND terimlerinin ele alınmasında Rekabet Kurulu’nun yaklaşımını izleyip izlemeyeceğini yakından takip ediyor olacağız.

Yazarlar: Özge Atılğan Karakulak, Selin Sinem Erciyas, Beste Turan

Yurt Dışından İlaç Temini ve Patent Hakları

İlaçların yurt dışından ilaç temini programı yoluyla tedarik edilmesi, ilaçlar için öngörülen istisnai ithalat rejimlerinden biridir. Bir ilacın Türkiye’de ruhsatlandırılmamış olduğu yahut ruhsatlı olmakla birlikte piyasada bulunmadığı ancak hastaların söz konusu ilaca ihtiyaç duyduğu durumlarda, hekim talebi ile ilacın bu özel yöntemle tedarik edilmesi mümkün olmaktadır.

Ürünün yurt dışından ilaç temini programı için onaylanması halinde, ürünler Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun (“TİTCK”) Yurt Dışı İlaç Listesi’ne eklenmekte ve günümüzde TEB ile SGK tarafından yurtdışından ilaç temini esasına dayanılarak ithal edilmektedir. SGK, ilgili ürünün geri ödemesine karar verirse, ürün SGK’nın Sağlık Uygulama Tebliği’nin EK-4/C listesinde yayınlanır.

Bu istisnai tedarik yöntemi, Türkiye’de patent haklarının korunması ve kullanılması hususunda birtakım sorunlara neden olmaktadır. Yurt dışından ilaç temini programı kapsamında patentli ürününü tedarik eden patent sahibi, patenti ihlal edebilecek olan rakip ürünün varlığından, ürünün Yurt Dışı İlaç Listesi’ne dâhil edilmesiyle haberdar olmaktadır.

Patent ihlalinin varlığının şüpheli ya da kaçınılmaz olduğu durumlarda patent sahibi, yasal haklarını kullanmak istemekte ancak kamuya açık olarak paylaşılmayan tedarikçi bilgisine erişememektedir. Patent sahibinin haberdar olduğu tek muhatap, ihlale yol açan ürünlerin ithalatçısı konumundaki TEB veya

SGK olmaktadır. Yargıtay’ın bir kararında; mütecevaz ürünün yurt dışından ilaç temini yoluyla tedarik edilmesi halinde ürünün ithalatçısı olan Türkiye’deki alıcının, ilgili olay özelinde TEB’in, patent tecavüzü davasının potansiyel taraflarından biri olabileceğine işaret edilmektedir. Ancak ilgili kurumlar zorunlu olarak, hâlihazırda ürün tedarik eden patent sahibinin de çözüm ortakları olması sebebiyle kurumlar aleyhine dava açılması tercih edilmeyebilmektedir. Uygulamada TİTCK, TEB ve SGK; ihlal tehlikesi yaratan ürününün tedarikçisinin kim olduğu bilgisini paylaşmamaktadır. Bu bilgi ancak mahkeme aracılığıyla talep edildiğinde paylaşılmaktadır. 2023 yılı Şubat ayına kadar yurt dışı ilaç tedariki ve geri ödeme süreçlerinin şeffaf bir şekilde yürütülmemesi patent haklarının bu alanda etkin olarak kullanılmamasına yol açmaktaydı.

Söz konusu istisnai ithalat rejimi, yakın bir zamana kadar TİTCK tarafından yayınlanmış olan Yurt Dışından İlaç Temini Kılavuzu ile düzenlenmekteydi. Ancak 3 Şubat 2023 tarihli 32093 sayılı Resmî Gazete’de Yurt Dışından İlaç Temin Yönetmeliği (“Yönetmelik”) yayınlanarak eski kılavuz yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Yönetmelik ile temin sürecinde görev alan kişi ve kuruluşların kayıt altına alınmasının ve aynı zamanda temin edilen ilaçların izlenebilirliğine ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir. Bu sayede ürünün yurt dışında mukim tedarikçiler ve bu tedarikçilerin Türkiye’de yerleşik temsilcileri

de TİTCK nezdinde kayıt altına alınacaktır. Bunun yanısıra, bu usül ile temin edilen ilaçlara ilişkin listeler artık yetkili tedarikçiler olan TEB ve SGK tarafından yayınlanacaktır.

Yönetmelik'in yayımından önce, bu konuda geçtiğimiz yıl karara bağlanan bir davaya örnek vermek gerekirse, olayda Yurt Dışı İlaç Listesi'ne dâhil edilmiş olan bir ilaç şirketinin molekül patentleri ile korunmakta olan etken maddeleri içeren ürünlerin patentlere tecavüz ettiğinin tespiti, men'î ve ref'î talepli ihtiyati tedbir talepli dava açılmıştır. Dosya üzerinden yapılan ihtiyati tedbir incelemesi neticesinde mahkeme Yurt dışı İlaç Listesi'ne dâhil edilen ürünlerin her iki patenti de ihlal ettiğini tespit ederek teminat karşılığında ihtiyati tedbir kararı vermiş, bu kapsamda diğer tedbirlerin yanında, ürünlerin tedarikinin önlenmesine karar vermiştir.

Yapılan yargılamanın ardından, mahkeme tarafından davanın kabulü ile birlikte, patent tecavüzü tespitine ve bu kapsamda tecavüzün önlenmesi amacıyla mütecaviz ürünlerin Yurt Dışı İlaç Listesi'nden çıkarılmasına karar verilmiştir. Bununla beraber, Mahkeme, patent koruma süresi boyunca, hangi ad altında olursa olsun patentler ile korunan etken maddeye sahip ürünlerin, Yurt Dışı İlaç Listesi'ne eklenmesinin önlenmesinin de karar vermiştir.

Kural olarak sadece dava konusu ürünlere ilişkin hüküm vermek esastır. Ancak mütecaviz ürünlerin adının değiştirilmesi suretiyle

Yurt dışı İlaç Listesi'ne dâhil edilmesi ihtimaline karşı davacının talepleri kabul görmüş ve mahkeme tarafından aynı etken maddeye sahip ürünlerin herhangi bir isim veya marka altında anılan listeye dâhil edilmesi hükümlerle engellenmiştir.

Bu olayda bu özel ilaç temini usulünün özellikleri dikkate alınarak hüküm kurulduğu görülmektedir. Dolayısıyla verilen bu karar, patent haklarının mahkeme aracılığıyla durumun koşullarına göre etkin bir şekilde korunmasını sağlayan, son derece önemli bir karardır. Yeni Yönetmelik'le getirilen hükümlerin etkisi ile özellikle de Yönetmelik'in 3 no.'lu dayanak maddesinde Sinai Mülkiyet Kanunu'na atıfla yurt dışından ilaç tedariği konusunda gerek patent gerekse de diğer fikri mülkiyet haklarının etkin korunmasının sağlanacağı umut edilmektedir.

Yazarlar: Özge Atılğan Karakulak, Sevde Tan

EKİBİMİZ



MEHMET GÜN
KIDEMLİ ORTAK AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku
Fikri Mülkiyet
Uyuşmazlık Yönetimi
Şirketler, Birleşme ve Devralmalar
mehmet.gun@gun.av.tr



AYSEL KORKMAZ
YATKIN
ORTAK AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
Fikri Mülkiyet

aysel.korkmaz@gun.av.tr



ÖZGE ATILGAN
KARAKULAK
ORTAK AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku
Fikri Mülkiyet

ozge.atilgan@gun.av.tr



SELİN SİNEM ERCİYAS
ORTAK AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku
Fikri Mülkiyet

selin.erciyas@gun.av.tr



FATMA SEVDE TAN
KIDEMLİ AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku
Fikri Mülkiyet

fatmasevde.tan@gun.av.tr



MARAL BÜYÜKKÜRKÇÜ
KIDEMLİ AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
Fikri Mülkiyet

maral.sayan@gun.av.tr



ZEYNEP ÇAĞLA ÜSTÜN
KIDEMLİ AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
Fikri Mülkiyet
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku
Markalar ve Tasarımlar
zeynep.ozcebe@gun.av.tr



AYSU ERYAŞAR
AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
Fikri Mülkiyet
Markalar ve Tasarımlar

aysu.eryasar@gun.av.tr



BESTE TURAN
AVUKAT

Patent ve Faydalı Modeller
Fikri Mülkiyet
İlaç, Tıbbi Cihaz ve Sağlık Hukuku

pinar.arikan@gun.av.tr

GÜN + PARTNERS HAKKINDA

Büromuz, uluslararası alanda, ülkemizin önde gelen avukatlık bürolarından birisi olarak tanınmaktadır.

Merkezimiz İstanbul'da olup Ankara, İzmir ve Türkiye'nin diğer önemli ticari merkezlerindeki bürolarla işbirliği yapmaktayız.

Büromuz, temelde Türkçe ve İngilizce olarak hizmet vermekte olup, Almanca, ve Fransızca dillerinde de hukuki hizmet sağlamaktadır.

Müvekkillerimize, ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık, enerji, inşaat ve gayrimenkul, lojistik, teknoloji, medya ve telekomünikasyon, otomotiv, hızlı tüketim ürünleri, kimyasal ve savunma sektörleri başta olmak üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde hizmet vermekteyiz.

Müvekkillerimizin başarısını, kendi başarımızdan önde görürüz. Müvekkillerimizin değişen ihtiyaçlarına daha doğru ve etkin bir şekilde cevap verebilmek için onların faaliyet gösterdiği sektörlerdeki gelişmeleri yakından takip eder, bu sektörlerde sadece hukuki değil ticari bilgileri de edinerek bilgilerimizi derinleştiririz. Bu amaçlarla ulusal ve uluslararası mesleki ve ticari dernek ve kuruluşların çalışmalarına etkin olarak katılır, bilgi ve tecrübelerimizi paylaşarak katkıda bulunuruz.

Büromuz, hizmetlerini müvekkillerimizin değişen ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirmeye ve yenilikçi, kaliteli hizmetler sunmaya kararlıdır.

Bu içerikte kamuoyu ile paylaştığımız bilgi ve görüşler hukuki mütalaa veya tavsiye değildir ve bu amaçla paylaşılmamaktadır. İçerik, avukatlık veya danışmanlık hizmeti teklifi değildir. İçerikte yer alan tüm eserler ve sair fikri ve sınai mülkiyet hakkına tabii ürünler, Gün + Partners Avukatlık Bürosu'na ait olup 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ile koruma altındadır. İçeriğin, kaynak gösterilmeksizin izinsiz kullanımı başta 5846 sayılı Fikir ve Sanat eserleri Kanunu ve sair mevzuat kapsamında hukuki ve/veya cezai yaptırımlara tabiidir.

